

Acteren als hulpmiddel

Theatervoorstellingen kunnen helpen om meer contact te maken met dementerende bewoners van verzorgingshuizen.

Bruid Nienke Haima en de bruidsmisjes Hinke Mouthaan en Lieuwina Rijpma onderhouden zich met moeder en zoon Kera en Freek van der Molen. FOTO LC/WIETZE LANDMAN

GER BOSKLOPPER

Het is woensdagmiddag, tegen drie uur. In het Leeuwarder verzorgingshuis Parkhove stroomt de zaal langzaam vol. Dementerende bewoners, begeleid door medewerkers, familieleden en kennissen, zoeken een plekje.

Een handvol acteurs – medewerkers van Parkhove – loopt quasi toevallig tussen de bezoekers door. Het kind op de arm van een acteur trekt de aandacht en lokt een opmerking uit.

Tijdens de voorstelling, die een uur duurt, gaat het niet anders. ‘Silke Dijkstra’, 82 jaar, is na een heupoperatie noodgedwongen komen wonen in Parkhove en kijkt terug op

haar leven. Zang en dans verbeelden haar moeizame leven als alleenstaande moeder. Accordeonspel begeleidt de acteurs. Herinneringen uit een ver verleden blijven het best bewaard.

Regelmatig herkennen de circa 75 bezoekers situaties. Dan is er een glimlach, klappen de dames voorzichtig met de handen op hun bovenbenen en klinkt bescheiden applaus.

Het uitlokken van een reactie, dáár gaat het om. Acteren helpt om contact te maken, ook in het dagelijkse leven: geef een hand wanneer je binnenkomt, kijk een bewoner recht in de ogen, maak een grapje, geef een hand wanneer je vertrekt.

In circa vijftien Friese verzorgingshuizen is recentelijk ‘toneeler-

‘Elke reactie is een reactie. Alles is meegenomen’

varing’ opgedaan. Grote voorstellingen, zoals in Parkhove, maar vooral ‘huiskamervoorstellingen’ voor een tiental bewoners.

„Dan kun je nog meer inspelen op persoonlijke situaties”, vertelt Lieuwina Rijpma, een van de acteurs van Parkhove. „Iedere maand maken we

een nieuwe voorstelling, die we met twee of drie medewerkers spelen.”

Soms zijn bewoners al na vijf minuten vergeten wat ze hebben gezien. „Dat geeft niet. Het gaat om het moment. Elke reactie is een reactie. Alles is meegenomen”, zeggen Doet Tuinman en Anky Bruining van Nij Stapert in Wommels, die als toeschouwer in de zaal zaten.

Theater Veder uit Amsterdam was drie jaar geleden de initiatiefnemer. Het verzorgde acteerles en hielp voorstellingen maken. „Meer plezier voor bewoner en medewerker”, vat artistiek leider Marieke Westra het streven samen.

De voorstelling in Parkhove vormde het eindpunt van deze begeleiding. De medewerkers gaan zelfstandig verder.